

I

(Резолюции, препоръки и становища)

СТАНОВИЩА

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

522-ТА ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕИСК, 25 И 26 ЯНУАРИ 2017 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Заплахи и пречки пред единния пазар“

(становище по собствена инициатива)

(2017/C 125/01)

Докладчик: **Oliver RÖPKE**

Решение на пленарната асамблея	21.1.2016 г.
Правно основание	Член 29, параграф 2 от Правилника за дейността
	Становище по собствена инициатива
Компетентна секция	„Единен пазар, производство и потребление“
Приемане от секцията	13.1.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	25.1.2017 г.
Пленарна сесия №	522
Резултат от гласуването	166/62/8
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

1. Заключение и препоръки

1.1 Единният пазар е значително постижение и основен елемент в процеса на европейска интеграция и трябва да се разглежда като крайъгълен камък за просперитета на Европа. Въвеждането на еврото и Шенгенското споразумение бяха важни етапи по пътя към създаването на вътрешен пазар. При все това обаче и двете са поставени под нарастващ натиск, отчасти поради недалновидни национални интереси, като голяма част от населението все повече ги поставя под въпрос, отчасти поради истинските тревоги на европейските граждани.

1.2 ЕИСК винаги се е застъпвал за действия в подкрепа на свободното движение на стоки, услуги, капитали, плащания и хора и поддържане на необходимия баланс между икономическите, социалните и екологичните политики. Важно е да се придръжаме към посоката на икономическата и социалната конвергенция между държавите членки.

1.3 С оглед на по-нататъшното развитие на единния пазар следва да бъдат премахнати ненужните пречки, за да се гарантира растеж, работни места, дългосрочен просперитет и силно конкурентна социална пазарна икономика. От особено значение в случая са пазарните бариери, като например недостатъчното признаване на квалификации и дипломи, техническите ограничения на местно равнище, регулаторните пречки, дължащи се на различията в националните законодателства и липсата на координация на равнището на ЕС на решенията от областта на електронното управление.

1.4 ЕИСК изразява загриженост, че от финансовата криза насам единният пазар на ЕС почти не отбелязва растеж. На практика между 2008 г. и 2015 г. икономиката на еврозоната се сви с 1,6 %. За разлика други икономически региони като САЩ, Австралия и Япония далече изпреварват ЕС по отношение на вътрешното търсене и растеж. Поради това са необходими активни мерки за насочване на Европа отново към целите на политиката, определени в стратегията „Европа 2020“.

1.5 ЕИСК отново подчертава значението на трансграничната мобилност за предприятията и работниците. При все това обаче не бива да се пренебрегва фактът, че принципите на единния пазар имат много по-малка подкрепа сред значителна част от населението. Една от причините за това е нарастващият риск от продължаване на нелоялните и незаконните практики, свързани с трансграничното предоставяне на услуги. Високият риск от злоупотреба подкопава сериозно доверието на работниците и на честните предприятия във вътрешния пазар.

1.6 Трябва да се предприемат решителни действия, за да се противодейства на тези тенденции, а също е важно да се гарантира лоялна конкуренция в интерес на предприятията. За добре функциониращ единен пазар при извършването на трансгранични дейности трябва да се спазва европейското и националното законодателство. Поради тази причина мнозинството от членовете на ЕИСК подкрепя всички усилия, за да се гарантира, че на практика в ЕС за една и съща работа на едно и също място се получава едно и също заплащане, както призова председателят на Комисията Жан-Клод Юнкер.

1.7 Въпреки че единният пазар има силна социална основа в ДФЕС и във вторичното законодателство на ЕС, в първичното законодателство следва да се обърне внимание на постигането на по-добър баланс между пазарните свободи и основните социални права. Целта на тази стъпка би била да се отговори на недоволството на много хора, които смятат все по-често, че техните социални интереси и изисквания не са добре защитени в рамките на единния пазар.

1.8 По принцип ЕИСК приветства усилията за проверка на ефективността на законодателството на ЕС. Тази инициатива би могла да изпълни важна роля за намаляване на ненужните регулаторни разходи, които се налагат, когато една и съща област е предмет на различни регионални правила. Поради това следва да се проверява дали хармонизираното законодателство е необходимо, по-специално в интерес на МСП. ЕИСК обаче още веднъж припомня своето становище, според което високите стандарти за защита на потребителите не са ненужна тежест.

1.9 ЕИСК изтъква възгледа си, че цифровият единен пазар следва да бъде политически приоритет поради огромния си потенциал за растеж. Трябва да се разгледа и отстрани незабавно съществуващата правна несигурност по отношение на заетостта, икономиката и потребителските въпроси. Комисията следва да прилага ясна правна уредба за новите форми на икономиката и новите бизнес модели в рамките на единния пазар, включително различните форми на икономиката на споделянето, с цел премахване на нормативните пропуски. В това отношение приложимото законодателство трябва да се спазва изцяло, като трябва да се положат конкретни усилия за защита на правата на потребителите и работниците, както и на лоялната конкуренция.

1.10 Създаването на съюз на капиталовите пазари следва също да остане като приоритет в дневния ред, доколкото съпътстващото го по-ефективно разпределение на капиталите може да има положителни последици както за икономиката и за заетостта, така и за потребителите. Някои неотдавнашни събития като решението на Обединеното кралство да напусне ЕС не бива да забавят ненужно или да застрашат изпълнението на тези планове.

1.11 ЕИСК отново заявява своята позиция, че нормативните пропуски в данъчната политика водят до нелоялна конкуренция в рамките на единния пазар. Поради това подкрепя стъпки към обща консолидирана корпоративна данъчна основа, докладване по страни, както и постоянните усилия за противодействие на избягването на данъци и данъчните убежища. Въвеждането на обща минимална ставка на корпоративния данък би могло да бъде полезно допълнение към тези инициативи и би могло да прекрати надпреварата за достигане на най-ниски ставки.

1.12 Обществените услуги, известни още като услуги от общ интерес, играят ключова роля в социалната пазарна икономика и са особено важни за обществеността. Услугите от общ интерес са сред общите ценности на ЕС, които са от значение за насърчаването на социалното и териториалното сближаване.

1.13 Ролята за насърчаване на социалното и териториалното сближаване следва да се разглежда като част от „принципите и условията“, които ЕС може да предостави за тези услуги. Във връзка с планираната реформа на Директивата за услугите ЕИСК подчертава, че според Протокол № 26 от Договора за ЕС относно услугите от общ интерес националните, регионалните и местните власти в държавите членки имат широко право на преценка в областта на услугите от общ икономически интерес.

1.14 Необходими са редица мерки за справяне с нечестните практики в областта на обществените поръчки, които водят до оферти под приемливия стандарт, при които понякога не са спазени изискванията за минимална работна заплата, които са в сила в съответното национално законодателство и практики, и които в много случаи водят до високи допълнителни разходи. По-конкретно, трябва да има прозрачност относно най-добрата офертирана цена и услуга и превишаването на разходите, което може да възникне на по-късен етап. Целта трябва да бъде да се прилага принципът за най-добрата оферта, а не за най-ниската цена.

2. Предизвикателства пред единния пазар

2.1 Европейската интеграция трябва да следва целта за постигане на необходимия баланс между икономическите, социалните и екологичните политики. Свободното движение на стоки, услуги, капитали, плащания и хората трябва да бъде допълнено от зачитане на основните социални права, включени в договорите на ЕС чрез Хартата на основните права. Основните социални права трябва да бъдат приложени на практика в рамките на вътрешния пазар. Същевременно следва да бъдат премахнати съществуващите все още ненужни препятствия на единния пазар, за да се гарантира дългосрочен просперитет и силно конкурентна социална пазарна икономика.

2.2 ЕИСК многократно е заявявал — неотдавна в становището си относно „Осъвременяване на единния пазар“⁽¹⁾, че единният пазар стои в основата на европейската интеграция и има потенциала да осигурява преки ползи и да генерира устойчив растеж за икономиките на Европа.

2.3 Единният пазар е значително постижение и следва да представлява крайъгълен камък за просперитета на Европа. Въвеждането на еврото в еврозоната и Шенгенското споразумение бяха важни етапи по пътя към създаването на общ вътрешен пазар. Въпреки това сега те са обект на сериозен натиск, който разкрива колко различни са интересите на държавите — членки на ЕС. До известна степен решенията се вземат и надзорът се осъществява все още на национално равнище.

2.4 ЕИСК отбелязва, че продължават да съществуват значителни пазарни пречки под формата на недостатъчно признаване на квалификации и дипломи, разделянето на учебните програми, технически местни ограничения, регулаторни бариери, които произтичат основно от фрагментирането на единния пазар поради различните национални правни уредби, административна тежест като спазването на националните данъчни и митнически правила или липса на решения за електронно управление и на координация на европейско равнище на решенията за електронно управление.

2.5 Комисията има за цел да се въведе пълна хармонизация в някои области, което може да доведе до намаляване на съществуващото равнище на защита в някои държави членки. ЕИСК подчертава, че в редица становища е възразил срещу тези мерки. Пълната хармонизация в областите, в които Комисията се стреми да я постигне, трябва да бъде постигната при запазване на вече съществуващото равнище на защита.

2.6 В държавите членки гражданите все повече смятат, че Европа не прави достатъчно за защита на социалните стандарти и доходите, нито за постигане на справедливо данъчно облагане и справедливи социални вноски. Единният пазар има солидно социално измерение, основано на ДФЕС и вторичното законодателство на ЕС, но трябва да се потърси по-добър баланс между икономическите пазарни свободи и основните социални права.

2.7 Мерките, представени за европейски стълб на социалните права, следва да отразяват основополагащи принципи на Съюза и се основават на убеждението, че икономическото развитие следва да доведе до по-голяма степен на социален прогрес и сближаване и че, като гарантира подходящи предпазни мрежи в съответствие с европейските ценности, социалната политика следва да се разглежда и като продуктивен фактор.

2.8 Въпреки многобройните постижения на политиката на сближаване на ЕС, все още е далече действителното икономическо и социално сближаване между държавите членки и има големи различия в заплащането и социалните стандарти. По-ниските заплати, които се заплащат в някои държави членки, се дължат на историческото развитие и на естественото разнообразие на огромния вътрешен европейски пазар и отразяват местните нива на производителност и много други фактори, включително интересите на инвеститорите. Въпреки това следва да се обърне по-голямо внимание на социалния дмпинг, който следва да бъде определен като нечестна и незаконна практика на неспазване на правилата в областта на трудовото възнаграждение или плащането на вноски за социално и здравно осигуряване и по този начин извличане на несправедливо предимство пред конкурентите⁽²⁾.

⁽¹⁾ ОВ C 177, 18.5.2016 г., стр. 1.

⁽²⁾ Social dumping: political catchphrase or threat to labour standards? („Социалният дмпинг: политическа мантра или заплаха за социалните стандарти“) — Magdalena Bernaciak, работен документ 2012 г., Европейски синдикален институт.

2.9 От началото на финансовата криза, т.е. през периода 2008—2015 г., единният пазар отбелязва растеж от 0,4 %, което е почти нула в реално изражение. В еврозоната единният пазар дори отбелязва спад от 1,6 %. Повечето други икономически региони далече изпреварват Европейския съюз по отношение на вътрешното търсене (например + 8,8 % в САЩ, в Австралия + 17,9 %, а в Япония + 3,8 %) ⁽³⁾. Мерките за съживяване на търсенето в единния пазар като Европейския план за инвестиции с Европейския фонд за стратегически инвестиции все още не са довели до желаните резултати.

2.10 ЕИСК изразява тревога, че целите на стратегията „Европа 2020“ относно заетостта и социалните цели, основани на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, не могат да бъдат постигнати ⁽⁴⁾. Досега икономическият спад, бавното осъществяване на разумни структурни реформи и липсата на търсене на единния пазар доведоха до обратния ефект: заетостта спадна от 70,3 % през 2008 г. на 69,2 % през 2014 г. А се изисква до 2020 г. да бъде 75 %. Вместо да намалее броят на хората, засегнати от бедност и социално изключване с 20 милиона до 2020 г., през 2014 г. той се е увеличил с 4,9 милиона души. Освен това в края на 2015 г. сравнение с периода преди кризата в Европейския съюз имаше с шест милиона души повече безработни.

2.11 Друг важен аспект от стратегията „Европа 2020“ е образованието. ЕИСК приветства факта, че делът на населението, което напуска преждевременно образованието и обучението, е намалял от 14,2 % през 2008 г. на 11 %. Подобрене има и при завършилите висше образование: от 31,3 % на 38,7 % между 2008 г. и 2015 г. ЕИСК приветства стратегията на Европейската комисия за уменията и посочва, че високото ниво на квалификация е незаменно за привличането на предприятия и за създаването на нови работни места.

2.12 Решението на Обединеното кралство за излизане от ЕС представлява голямо предизвикателство за европейския единен пазар. ЕИСК препоръчва бъдещите преговори да се основават на спазването на всички основополагащи принципи и ценности на единния пазар.

3. Специфични бележки

3.1 *Самостоятелна заетост и мобилност на работниците на единния пазар на труда*

3.1.1 Мобилността на работната сила може да бъде важна за предприятията, за да имат достъп до квалифицирана работна ръка, за самонаетите и за работниците, за да имат възможност за добра работа, достъп до нови умения и добри условия на труд. Въпреки това все още съществуват пречки.

3.1.2 В проучване на пречките и разходите ⁽⁵⁾ се посочва, че оперативно съвместимите услуги за електронното управление, освен икономите на разходи за административните служби, гражданите и предприятията, се очаква да окажат особено голямо въздействие върху трудовата мобилност. За да могат да преминават границите, и за предприятията, и за работниците е от решаващо значение да се подобри признаването на професионалните дипломи.

3.1.3 В становището си относно „Злоупотреби със статута на самостоятелно заетите лица“ ⁽⁶⁾ ЕИСК изтъкна, че фиктивната самостоятелна заетост може да доведе до неплащане на социално-осигурителни вноски, укриване на данъци, нарушаване на трудовите права и до недеклаиран труд и поради това следва да бъде премахната. В това отношение ЕИСК приветства вече установената Европейска платформа за недеклаирания труд като стъпка в правилната посока ⁽⁷⁾.

3.1.4 Целта на тази платформа е предотвратяване и възпиране на недеклаирания труд чрез по-добро сътрудничество между правоприлагащите органи на държавите членки като инспекциите по труда, данъчните и социалноосигурителните органи. Това сътрудничество включва обмен на най-добри практики относно мерките за предотвратяване и възпиране, установяване на общи принципи за извършването на инспекциите на работодателите, насърчаване на обмена на персонал и съвместните обучения и създаване на условия за съвместни действия по контрола.

⁽³⁾ Европейска комисия, Генерална дирекция „Икономически и финансови въпроси“ (ECFIN), макроикономическа база данни (Амеско).
⁽⁴⁾ Съобщение на Европейската комисия „Европа 2020 — Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“, 3 март 2010 г., COM(2010) 2020 final.

⁽⁵⁾ „Намаляване на разходите и пречките за предприятия на единния пазар“, проучване на Комисията на ЕП по вътрешния пазар и защита на потребителите, ГД за вътрешни политики.

⁽⁶⁾ ОВ С 161, 6.6.2013 г., стр. 14.

⁽⁷⁾ COM(2014) 221 final, Решение на Европейския парламент и на Съвета за създаването на европейска платформа с цел да се засили сътрудничеството за предотвратяване и възпиране на недеклаирания труд.

3.1.5 Понастоящем много работници биват наети като „самостоятелно заети доставчици на услуги“, а не като служители, както се правеше преди. Тези хора нямат трудов договор, понеже работят за себе си в съответствие със своя статут на самостоятелно заети. При такова трудово правоотношение в повечето случаи не е необходимо да се спазва националното трудово право. Трябва да се използват ясни и обвързващи критерии за оценка на това дали дадено лице е де факто наето или самостоятелно заето. Поради тази причина ЕИСК е отправял критики към предложението на Комисията за директива относно едноличните дружества с ограничена отговорност, като директива, която „се нуждае от допълнително разработване“⁽⁸⁾. На натиск са подложени особено микропредприятията, МСП и същинските самостоятелно заети лица.

3.2 Единният пазар и командироването на работници

3.2.1 Директивата от 1996 г. определя регулаторната рамка на ЕС с цел постигане на точен и справедлив баланс между целите за насърчване и улесняване на трансграничното предоставяне на услуги, осигуряването на закрила за командированите работници и гарантирането на равнопоставени условия между чуждестранните и местните конкуренти.

3.2.2 Директивата за осигуряване на изпълнението от 2014 г.⁽⁹⁾ предоставя нови и засилени инструменти за борба срещу случаи на заобикаляне, измами и злоупотреби и санкционирането им, като допълни Директива 96/71/ЕО и допринесе за по-ефективна сложна рамка за командироването на работници.

3.2.3 ЕИСК наскоро прие отделно становище относно предложението на Комисията за целенасочено преразглеждане на Директивата относно командироването на работници, в което коментира основните изменения и предложения⁽¹⁰⁾ въз основа на призива, отправен от президента Юнкер в политическите насоки за следващата Комисия: „В нашия Съюз един и същи труд на едно и също място следва да бъде възнаграждаван по един и същи начин“⁽¹¹⁾.

3.2.4 В своето становище относно „По-справедлива мобилност в ЕС“⁽¹²⁾ ЕИСК призова Комисията да вземе мерки по отношение на нелоялните практики, които водят до социален дъмпинг. Решаването на този проблем е все по-наложително, тъй като практически примери от държавите членки показват, че рискът от дъмпинг на възнагражденията и социален дъмпинг нараства рязко в трансграничен контекст. Проверки от австрийската осигурителна каса за работниците в строителството (BUAK)⁽¹³⁾ показват, че от 7 238 австрийски предприятия, инспектирани през 2015 г., 38 са заподозрени по Закона за борба с дъмпинга на възнагражденията и социалния дъмпинг в недостатъчно заплащане на наетите лица. Това означава, че 0,53 % от предприятията са заподозрени в недостатъчно заплащане на техните служители. През същия период са извършени проверки на 1 481 фирми, работещи в Австрия, но със седалище в други държави от ЕС. От тези предприятия 398 са заподозрени в недостатъчно заплащане на техните служители, т.е. дъмпинг на работните заплати. Това възлиза на 26,87 %.

3.2.5 В случай на чуждестранни предприятия, които оперират на трансгранична основа и използват командировани работници, вероятността за дъмпинг на възнагражденията е 50 пъти по-висока отколкото при местните доставчици. Това е сигнал за (не)функционирането на единния пазар. Високият риск от злоупотреба подкопава сериозно доверието на европейските работници във вътрешния пазар.

3.2.6 Друг проблем е фиктивното командироване на работници. Случаите, свързани с фиктивно командировани работници, т.е. злоупотреби чрез фиктивни удостоверенията А1 за командироване, са показателни за проблемите, причинени от удостоверения, сертификати или подобни документи, издадени официално или от публични органи. Поради това става все по-трудно за микропредприятията, МСП и квалифицираните работници да устояват своите позиции срещу нелоялно действащите конкуренти. Следователно трябва да се премахне фиктивното командироване на работници.

3.2.7 Неотдавна Комисията предложи изменение на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социално осигуряване. ЕИСК ще приеме отделно становище в съответствие с искането на Европейската комисия, като очаква да бъде развита модернизирана система за координация на системите за социално осигуряване, която да отговаря на социалната и икономическата действителност в държавите членки и да защита принципите на правото на ЕС, по-специално що се отнася до равното третиране и недопускането на дискриминация.

⁽⁸⁾ ОВ С 458, 19.12.2014 г., стр. 19.

⁽⁹⁾ Директива 2014/67/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година за осигуряване на изпълнението на Директива 96/71/ЕО относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 относно административно сътрудничество посредством Информационната система за вътрешния пазар („Регламент за ИСВП“) (ОВ L 159, 28.5.2014 г., стр. 11).

⁽¹⁰⁾ ОВ С 75, 10.3.2017 г., стр. 81.

⁽¹¹⁾ Въстъпително изявление на пленарното заседание на Европейския парламент в Страсбург, 15 юли 2014 г.

⁽¹²⁾ ОВ С 264, 20.7.2016 г., стр. 11.

⁽¹³⁾ Австрийски фонд за отпуск и обезщетение при уволнение на строителни работници, годишни статистически данни за 2015 г.

3.2.8 ЕИСК отбелязва предложението за паспорт за услугите (или лична карта за услугите), който следва да премахне необходимостта от многократни искания за информация и документи, които вече са предоставени на държавата членка, посредством създаването на общ електронен регистър на документите. ЕИСК възразява срещу всяко подкопаване на принципа на държава на местоназначението. ЕИСК ще изготви отделно становище по тази тема.

3.3 Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT) и по-доброто законотворчество

3.3.1 По принцип се приветстват мерките, чрез които се проверява дали правото на ЕС е ефективно. Междунституционално споразумение между Комисията, Съвета и Европейския парламент може да улесни постигането на целта за опростяване и повишаване на ефективността на законодателството на ЕС. По отношение на сътрудничеството обаче трябва да се гарантира, че са защитени и не се поставят под въпрос правните стандарти на ЕС, които предлагат социални или икономически ползи от политиката.

3.3.2 В еднаква степен са засегнати МСП, потребителите и работниците. Според принципа „Мисли първо за малките предприятия!“ е особено важно да се избегнат ненужни тежести за МСП. За правилното функциониране на вътрешния пазар е необходима политика за защита на потребителите, въз основа на високо ниво на закрила в съответствие с член 169 от ДФЕС.

3.3.3 REFIT би могъл да изпълни важна роля за намаляване на регулаторните разходи, които се налагат, когато една и съща област е предмет на различни регионални правила. Хармонизирането на законодателството би могло да доведе до спестяване на значителни разходи и да насърчи растежа в регионите на ЕС чрез премахването на пречките. Поради това тази възможност трябва да се проучи, за да се провери дали е осъществима.

3.3.4 Много от законодателните актове, които трябва да бъдат разгледани в рамките на програмата REFIT за намаляване на бюрокрацията, в много случаи се отнасят до правните разпоредби, които защитават работниците и потребителските стандарти и поради това са от изключителна социално-политическа и икономическа полза. ЕИСК потвърждава своето виждане, че високите стандарти за защита на потребителите не са ненужна тежест.

3.3.5 ЕИСК се позовава на становището си от 14 декември 2014 г. ⁽¹⁴⁾ и отново заявява позицията си, че интелигентното регулиране не премахва задължението за спазване на правилата в областта на защитата на гражданите, потребителите и работниците, стандартите за равенство между половете или правилата за опазване на околната среда. В допълнение, принципът „Мисли първо за малките предприятия“ не трябва да води до освобождаване от законови задължения за микропредприятията и МСП, въпреки че интересите и нуждите им следва да бъдат отчетени от законодателството.

3.3.6 Напълно неразбираем е отказът на Комисията да продължи с планираната законодателна инициатива за фризьорите, въпреки че съществува споразумение между европейските социални партньори по този въпрос. Подходът на Комисията е в противоречие с принципите и ценностите на социалния диалог, като се зачита принципът на представителност, и е изключително недалновиден, тъй като липсата на регулиране в областта на здравословните условия на труд може да доведе до професионални заболявания и оттам до значителни разходи както за предприятията, така и за публичния сектор.

3.3.7 ЕИСК привлича вниманието върху общата декларация на европейските социални партньори за ново начало на социалния диалог въз основа на резултатите от тематичните групи, в която се посочва взаимодействието между социалния диалог в ЕС и подхода за по-добро регулиране.

3.3.8 ЕИСК приветства започването на диалога посредством новосъздадената платформа за REFIT. В допълнение към целта за улесняване на бизнеса и запазване на стандартите за работниците, в усилията си за опростяване на законодателството на ЕС и Комисията, и експертите на платформата трябва да гарантират защитата на правата на потребителите.

3.4 Цифровата икономика, новите форми на икономика и новите бизнес модели

3.4.1 Един от приоритетите следва да бъде цифровият единен пазар, предвид очакваните ползи от завършването на единния пазар в тази сфера. Потенциалните ползи за БВП от доизграждането на цифровия единен пазар се оценяват на 415 млрд. евро годишно ⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁴⁾ ОВ С 230, 14.7.2015 г., стр. 66.

⁽¹⁵⁾ Проучване „Намаляване на разходите и пречките за предприятия на единния пазар“.

3.4.2 ЕИСК изразява съгласие с Европейската комисия, че трябва да бъде анализирана и разгледана съществуващата правна несигурност по отношение на заетостта и икономическите и потребителските въпроси. Тук трябва да се обърне внимание на опазването на съществуващите трудови и социални стандарти и стандартите за защита на потребителите и на осигуряването на надеждна правна рамка за бизнеса. На цифровия единен пазар не бива да има различни правила за „изцяло цифровия“ свят и за „нецифровия“ свят. Комисията следва да осигури правни стандарти, които биха могли да се използват в цифровия и нецифровия единен пазар.

3.4.3 В своето становище относно необоснованото блокиране на географски принцип⁽¹⁶⁾ ЕИСК приветства предложението за регламент относно блокирането на географски принцип както за предприятията, така и за потребителите, като задължителен елемент от стратегията за цифров единен пазар. Това обаче е малка стъпка, а не радикална промяна. Трябва да бъдат прекратени практиките на блокиране на географски принцип, т.е. дискриминация на потребителите по отношение на достъпа им до онлайн услуги въз основа на местоживеенето или географския им интернет адрес или гражданството. Пренасочването на потребителите към местния уебсайт с по-високи цени също представлява дискриминация в рамките на единния пазар. ЕИСК ще се занимае със заключенията на Съвета по конкурентоспособност от ноември 2016 г. за общ подход към текста на предложението, като подчертава, че е необходимо да се прави разграничение между дискриминация по отношение на цените и диференциация на цените.

3.4.4 В области като блокирането на географски принцип, трансграничната доставка на колетни пратки, трансграничното застраховане, лицензирането на авторски права и финансовите пазари трябва да се смята, че Европейският съюз и държавите членки носят отговорност основно за премахването на пречките пред трансграничната търговия и за гарантирането на по-доброто функциониране на пазара.

3.4.5 Свободният поток на данни изисква по-висока степен на защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот, които ще бъдат от съществено значение в бъдеще; следва да се помисли за последователна политика в областта на големите информационни масиви, услугите за изчисления в облак и „интернет на нещата“.

3.4.6 Нарастващата цифровизация на икономиката създава нови бизнес модели, отваря нови възможности, но и поставя нови предизвикателства. За това ново явление ЕИСК проведе задълбочени дискусии, които доведоха до редица становища⁽¹⁷⁾.

3.4.7 Комисията следва да продължи работа и по своето предложение за единен цифров портал, за да стане този инструмент наистина ефективен.

3.4.8 Приобщаващото и социално предприемачество са от решаващо значение за социалното сближаване, за осигуряване на по-ефикасен и устойчив икономически растеж. ЕИСК още веднъж призовава Комисията да предприеме редица необходими политически мерки, за да се гарантира, че многобройните разновидности на икономиката на споделянето, и различните начини, по които работи, се ползват с подкрепа, изпълняват се и си извоюват доверие на равнището на ЕС и в отделните държави членки⁽¹⁸⁾.

3.5 Създаване на единен капиталов пазар

3.5.1 През 2015 г. Комисията обяви план за изграждането на европейски съюз на капиталовите пазари. Според Комитета⁽¹⁹⁾ този съюз следва да служи изцяло на икономическата и финансовата стабилност в ЕС и да доведе до по-добро и по-ефективно разпределение на капиталите, с положителни последствия както за инвестициите и растежа, така и за заетостта и за потребителите. Освен това тогава Комитетът⁽²⁰⁾ изрази загриженост във връзка с времето, което ще бъде необходимо за постигането на крайния резултат, загриженост, която може само да се засилва с оглед на някои неотдавнашни събития като решението на Обединеното кралство да напусне ЕС и други, упоменати по-горе (вж. параграф 2).

3.5.2 Планът за действие включва най-малко 33 мерки в различни области, които следва да бъдат реализирани в краткосрочен и средносрочен план. Чрез някои от тези мерки се предоставят допълнителни средства, по-специално за МСП и за домакинствата. Според Комитета⁽²¹⁾ е целесъобразно тези предложения да бъдат осъществени в краткосрочен план, като се вземат предвид принципите на сигурност, прозрачност и принудително привеждане в изпълнение. Изхождайки от същата тази загриженост за сигурността и стабилността, Комитетът⁽²²⁾ вече неколккратно призова за разглеждането и регулирането на банкирането „в сянка“.

⁽¹⁶⁾ ОВ С 34, 2.2.2017 г., стр. 93.

⁽¹⁷⁾ ОВ С 264, 20.7.2016 г., стр. 57, ОВ С 303, 19.8.2016 г., стр. 28, ОВ С 303, 19.8.2016 г., стр. 36, ОВ С 264, 20.7.2016 г., стр. 86, ОВ С 389, 21.10.2016 г., стр. 50.

⁽¹⁸⁾ ОВ С 303, 19.8.2016 г., стр. 36.

⁽¹⁹⁾ ОВ С 133, 14.4.2016 г., стр. 17 (параграфи 1.2, 1.3 и 1.7).

⁽²⁰⁾ ОВ С 133, 14.4.2016 г., стр. 17 (вж. параграф 1.12).

⁽²¹⁾ ОВ С 82, 3.3.2016 г., стр. 1 (параграфи 1.2., 1.6 и 1.7).

⁽²²⁾ ОВ С 133, 14.4.2016 г., стр. 17 (параграфи 1.9 и 3.8); ОВ С 251, 31.7.2015 г., стр. 33 (параграф 4.2).

3.5.3 Регулирането на финансовите пазари от ЕС и прилагането на разпоредбите не бяха достатъчни, за да се предотвратят спекулативните операции, свръхзадлъжнялост и безотговорното поемане на рискове, които доведоха до финансовата криза със сериозни последици за цялото общество. ЕИСК напомня на Комисията да представи предложение относно претоварването с дългове на домакинствата.

3.6 Данъчна политика

3.6.1 Както ЕИСК заяви през 2012 г. в своя доклад относно „Пречки пред европейския единен пазар“, регулаторните пропуски в данъчната политика водят до нежовална конкуренция. Следва да се приветстват плановете на Европейската комисиия за обща консолидирана основа за облагане с корпоративен данък. ЕИСК създаде проучвателна група по този въпрос. За да се сложи край на надпреварата за достигане на най-ниски равнища на корпоративно данъчно облагане и за постигане на по-справедлива данъчна политика, следва да се помисли за въвеждането и на минимална корпоративна данъчна ставка.

3.6.2 Следва да се приветства обменът на данъчна информация между държавите членки и правните мерки за блокиране на най-често използваните методи за избягване на плащането на данъци. Едно от основните искания, отправени в този случай, е въвеждането във всяка държава на изискване за докладване за дружества, които извършват трансгранична дейност, без да се увеличава ненужно административната тежест.

3.6.3 Следва да се предприемат действия и срещу данъчните убежища. По време на изслушване в Европейския парламент икономистът и лауреат на Нобелова награда Джоузеф Стиглиц призова за действия в световен мащаб срещу такива системи за укриване на данъци⁽²³⁾. Френският учен Габриел Зукман е изчислил, че в данъчни убежища по света се намират финансови активи на стойност от около 5 800 млрд. евро, като 80 % от тях не се облагат с данъци⁽²⁴⁾. Понастоящем Комисията предлага мерки на международно равнище за справяне с данъчните убежища.

3.6.4 Като първа стъпка трябва да се гарантира, че се прилагат споразумения за взаимопомощ и че се осъществява автоматичен обмен на информация между отделните страни. За мултинационалните компании следва да се помисли за международна мрежа от данъчни проверки. В случай на трансфери на активи и капиталови трансфери към държавите, класифицирани като данъчни убежища, задължаването на финансовите институции да докладват преводите, които правят, е възможна отправна точка⁽²⁵⁾.

3.7 Услуги от общ интерес, Директива за услугите

3.7.1 ЕИСК вече подчерта съществуващите пречки в сектора на услугите в своя доклад от 2012 г. относно пречките пред единния пазар. Комисията установи, че много държави членки не изпълняват задължението си да уведомят органите на ЕС за регулаторни мерки, което затруднява оценяването от страна на Комисията дали дадено ново правило е обосновано и пропорционално.

3.7.2 Поради това Комисията планира да реформира процедурата за уведомяване, която вече ще се отнася и до услугите, които понастоящем са изключени от приложното поле на Директивата за услугите. Комисията трябва да гарантира, че предложенията, във вида, в който са представени, не поставят под въпрос суверенитета или демократичния принцип на държавите членки.

3.7.3 Услугите от общ интерес играят ключова роля в социалната пазарна икономика. Наличието на жилища, вода и енергия, услуги за обезвреждане на отпадъци и отпадъчни води, обществен транспорт, здравни грижи, социални услуги и услуги за младежта и семейството, културата и комуникациите са от ключово значение за обществеността. Услугите от общ интерес са сред общите ценности на ЕС и са от значение за насърчаването на социалното и териториалното сближаване. Ролята за насърчаване на социалното и териториалното сближаване следва да се разглежда като част от „принципите и условията“.

3.7.4 Във връзка с планираната реформа на Директивата за услугите, ЕИСК подчертава, че според Протокол № 26 от Договора за ЕС относно услугите от общ интерес (правно обвързващо тълкуване на член 14 от ДФЕС), държавите членки, националните, регионалните и местните власти имат широко право на преценка в областта на услугите от общ икономически интерес поради различната културна, социална и географска ситуация. Следва да се гарантира високо равнище на качество, безопасност, достъпност и равно третиране и да се утвърждават всеобщият достъп и правата на потребителите, като същевременно се гарантира ефективността и доброто управление по отношение на тези услуги, които трябва да се предоставят в съответствие с потребностите на ползвателите.

⁽²³⁾ Вж. Новини от Европейския парламент, № 20161114STO51063 от 17.11.2016 г.

⁽²⁴⁾ Вж. Gabriel Zucman, *La richesse cachée des nations, Enquête sur les paradis fiscaux* („Скритото богатство на нациите, разследване за данъчните оазиси“), 2014 г., издателство Le Seuil.

⁽²⁵⁾ ОВ С 264, 20.7.2016 г., стр. 93.

3.8 Обществени поръчки

3.8.1 Що се отнася до обществените поръчки, не съществуват статистически данни относно действителните разходи в сравнение с разходите, декларирани от най-добрия оферент в тръжната процедура. В много случаи има значително надхвърляне на разходите ⁽²⁶⁾.

3.8.2 Многократно печелят оференти, които работят нелоялно, които в своите оферти занижават разходите си под справедливата цена и използват ненадеждни подизпълнители. В резултат на това често има последващи разходи, които надвишават цената на класирания на второ или трето място оферент.

3.8.3 С цел да се ограничи тази практика, са необходими няколко мерки: въвеждането на електронни процедури за обществени поръчки следва да създаде възможност за събирането на статистически данни, които да позволят да се установява кои са ниските оферти и да се насърчават отговорните лица да възприемат положително поведение. В рамките на събирането на статистически данни трябва да се записват централно най-добрата оферирана цена и реално извършените в следствие разходи, за да се гарантира прозрачност по отношение на възможното превишаване на разходите. Оферти, базирани на цени, които не отговарят на минималните изисквания, заложили в съответните национални разпоредби и практики, трябва да бъдат изключвани от търговете, за да се избегне възможно съревнование за снижаване на цените и стандартите за качество.

Брюксел, 25 януари 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

⁽²⁶⁾ Примери за това са летище Берлин, проектът Skylink на летище Виена или жп гарата в Щутгарт.